

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινούπολης

(Ανακατεύθυνση από: Άγιος Ιωάννης Ο Χρυσόστομος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπολης (347 - 407)*)

Άγιος που εορτάζει στις: **13/11/2011**

Μύσας ὁ χρυσοῦς Ἰωάννης τὸ στόμα,
Ἀφῆκεν ἡμῖν ἄλλο τὰς βίβλους στόμα.
Ἀμφὶ τρίτην δεκάτην σίγησεν χρύσεια χεῖλη.

Βιογραφία

Ο μεγάλος αυτός πατέρας και διδάσκαλος της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 347 μ.Χ.(κατά άλλους το 354 μ.Χ.). Πατέρας του ήταν ο στρατηγός Σεκούνδος και μητέρα του η Ανθούσα. Γρήγορα έμεινε ορφανός από πατέρα, και η μητέρα του - χήρα τότε 20 ετών - τον ανέθρεψε και τον μόρφωσε κατά τον καλύτερο χριστιανικό τρόπο. Ήταν ευφυέστατο μυαλό και σπούδασε πολλές επιστήμες στην Αντιόχεια - κοντά στον τότε διάσημο ρήτορα Λιβάνια - αλλά και στην Αθήνα, μαζί με τον αγαπημένο του φίλο Μέγα Βασίλειο (βλέπε [1 Ιανουαρίου](#)).

Όταν αποπεράτωσε τις σπουδές του, επανήλθε στην Αντιόχεια και αποσύρθηκε στην έρημο για πέντε χρόνια, όπου ασκήτευε προσευχόμενος και μελετώντας τις Άγιες Γραφές. Ασθένησε όμως και επέστρεψε στην Αντιόχεια, όπου χειροτονήθηκε διάκονος - το 381 μ.Χ., σε ηλικία 34 ετών - από τον Αρχιεπίσκοπο Αντιοχείας Μελέτιο. Αργότερα δε από τον διάδοχο του Μελετίου Φλαβιανό πρεσβύτερος σε ηλικία 40 ετών.

Κατά την Ιερατική του διακονία ανέπτυξε όλα τα ψυχικά του χαρίσματα, πύρινο θείο ζήλο και πρωτοφανή ευγλωττία στα κηρύγματα του. Έσειε και συγκλόνιζε τα πλήθη της Αντιόχειας και συγκινούσε τις ψυχές τους βαθύτατα. Η φήμη του αυτή έφτασε μέχρι τη βασιλεύουσα και έτσι, την 15η Δεκεμβρίου 397 μΧ., με κοινή ψήφο βασιλιά Αρκαδίου και Κλήρου, έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης, κάτι που ο ίδιος δεν επεδίωξε ποτέ. Και από την θέση αυτή ο Ιερός Χρυσόστομος, εκτός άλλων, υπήρξε αυστηρός ασκητής και δεινός ερμηνευτής της Αγίας Γραφής, όπως φαίνεται από τα πολλά συγγράμματα του (διασώθηκαν 804, περίπου, ομιλίες του). Έργο επίσης του Χρυσοστόμου είναι και η Θεία Λειτουργία, που τελούμε σχεδόν κάθε Κυριακή, με λίγες μόνο, από τότε μετατροπές.

Ο ιερός Χρυσόστομος κατά τη διάρκεια της πατριαρχείας του, υπήρξε αδυσώπητος ελεγκτής κάθε παρανομίας και κακίας. Αυτό όμως έγινε αίτια να δημιουργήσει φοβερούς εχθρούς, και μάλιστα αυτήν την αυτοκράτειρα Ευδοξία, επειδή ήλεγχε τις παρανομίες της. Αυτή μάλιστα, σε συνεργασία με τον τότε Πατριάρχη Αλεξανδρείας Θεόφιλο (ενός μοχθηρού και άσεβους ανθρώπου), συγκάλεσε

σύνοδο (παράνομη) από 36 επισκόπους (όλοι τους πνευματικά ύποπτοι και δυσαρεστημένοι από τον άγιο) στο χωριό Δρυς της Χαλκηδόνας και πέτυχε την καθαίρεση και εξορία του Αγίου σ' ένα χωριό της Βιθυνίας. Η απόφαση αυτή όμως, τόσο εξερέθισε τα πλήθη, ώστε αναγκάστηκε αυτή η ίδια η Ευδοξία να τον ανακαλέσει από την εξορία και να τον αποκαταστήσει στο θρόνο με άλλη συνοδική αθωωτική απόφαση (402 μ.Χ.). Αλλά λίγο αργότερα, η ασεβής αυτή αυτοκράτειρα, κατάφερε και πάλι να εξορίσει τον Άγιο (20 Ιουνίου 404 μ.Χ.) στην Κουκουσό της Αρμενίας και από κει στα Κόμανα, όπου μετά από πολλές κακουχίες και άλλες ταλαιπωρίες πέθανε το 407 μ.Χ.

Ο Μ. Ι. Γαλανός στον Συναξαριστή του, μεταξύ των άλλων, αναφέρει για τον Ιερό Χρυσόστομο, ότι υπήρξε και αναγνωρίζεται ως ο πιο άριστος και δημοφιλής διδάσκαλος της Χριστιανικής Εκκλησίας. Κανένας δεν εξήγησε όπως αυτός, με τόσο πλούτο και τόση σαφήνεια τα νοήματα των θείων Γραφών, ούτε δε υπήρξε εφάμιλλος του στην ετοιμολογία, την απλότητα, αλλά και στη φλόγα και τη δύναμη της ρητορείας. Υπήρξε ρήτορας θαυμαστός, λογοτέχνης απaráμιλλος, βαθύτατος και διεισδυτικότητας, ψυχολόγος και καταπληκτικός κοινωνιολόγος με αίσθημα χριστιανικής ισότητας, χωρίς προνομιούχους, με καθολική αδελφότητα. Ανήκει σ' αυτούς που φαίνονται «ώς φωστῆρες ἐν κόσμῳ» (Προς Φιλιππησίους, 6' 15.). Δηλαδή σαν φωτεινά αστέρια μέσα στον κόσμο.

Να σημειώσουμε εδώ, ότι ο ιερός Χρυσόστομος πέθανε την 14η Σεπτεμβρίου, αλλά λόγω εορτής της υψώσεως του Τιμίου Σταυρού μετατέθηκε η εορτή της μνήμης του την 13η Νοεμβρίου. Επίσης την [15η Δεκεμβρίου](#) εορτάζουμε την χειροτονία του σε Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, την [27η Ιανουαρίου](#) την ανακομιδή των λειψάνων του, αλλά η μνήμη του εορτάζεται και την [30η Ιανουαρίου](#) μαζί με τον Μέγα Βασίλειο και τον Άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο. Και τέλος την [26η Φεβρουαρίου](#) εορτάζουμε την μνήμη της χειροτονίας του σε πρεσβύτερο.

Απολυτίκιον

Ἦχος πλ. δ'.

Ἡ τοῦ στόματός σου καθάπερ πυρσός ἐκλάμψασα χάρις, τὴν οἰκουμένην ἐφώτισεν, ἀφιλαργυρίας τῷ κόσμῳ θησαυροὺς ἐναπέθετο, τὸ ὕψος ἡμῖν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξεν. Ἄλλὰ σοῖς λόγοις παιδεύων, Πάτερ, Ἰωάννη Χρυσόστομε, πρέσβευε τῷ Λόγῳ Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

Ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω τὴν θείαν χάριν, καὶ διὰ τῶν σῶν χειλέων, πάντας διδάσκεις, προσκυνεῖν ἐν Τριάδι τὸν ἕνα Θεόν, Ἰωάννη Χρυσόστομε, παμμακάριστε Ὅσιε, ἐπαξίως εὐφημοῦμέν σε· ὑπάρχεις γὰρ καθηγητής, ὡς τὰ θεῖα σαφῶν.

Ὁ Οἶκος

Τῷ τῶν ὅλων Ποιητῇ κλίνω τὸ γόνυ, τῷ προαιωνίῳ Λόγῳ χεῖρας ἐκτείνω, λόγου ζητῶν χάρισμα, ἵνα ὑμνήσω τὸν Ὅσιον, ὃν αὐτὸς ἐμεγάλυνε· φησὶ γὰρ τῷ Προφήτῃ, ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας, Δοξάζω τοὺς ἐν πίστει δοξάζοντάς με· Ὁ οὖν ἐν τοῖς πάλαι τὸν Σαμουὴλ ἀνυψώσας, ἐδόξασε νῦν τὸν Ἱεράρχην· τὸ τάλαντον γὰρ ὃ ἐπιστεύθη, καλῶς ἐμπορευσάμενος, τῷ Βασιλεῖ προσήγαγε· διὸ καὶ ὑπερύψωσεν αὐτὸν ὁ ὑπερούσιος. Τούτου χάριν αἰτῶ ὁ ἀνάξιος ἐγὼ λόγον δοθῆναι μοι, ἵνα ἰσχύσω εὐσεβῶς ἀνυμνῆσαι αὐτόν. Τῶν περάτων γὰρ ὑπάρχει καθηγητής, ὡς τὰ θεῖα σαφῶν.

Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τὴν σοφίαν ἐξ ὕψους καταμαθῶν, καὶ τὴν χάριν τῶν λόγων παρὰ Θεοῦ, τοῖς πᾶσιν ἐξέλαμψας, ὡς χρυσὸς ἐν καμίνῳ, καὶ τὴν Ἁγίαν Τριάδα, Μονάδα ἐκήρυξας, τὴν φιλάργυρον πλάνην, τοξεύσας τοῖς λόγοις σου· ὅθεν καὶ πρὸς ζῆλον, Βασιλίδα ἐλέγξας, ἀδίκως τῆς ποιμνῆς σου,

ἀπελάθης μακάριε, Ἰωάννη Χρυσόστομε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Σκεῦος ἔνθεον τῆς Ἐκκλησίας, πλοῦτος ἄσυλος τῆς εὐσεβείας, ἀνεδείχθης Ἱεράρχα Χρυσόστομε, ἐν ἀπαθείᾳ φαιδρύνας τὸν βίον σου, τοῖς δεομένοις ἐπαντλήσας τὸν ἔλεον, Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τοῖς χρυσέοις λόγοις σου, ἡ Ἐκκλησία, ἀρδομένη ἅπαντας, ποτίζει νάματα χρυσᾶ, καὶ ἰατρεύει νοσήματα, τῶν σὲ ὑμνούντων, παμμάκαρ Χρυσόστομε.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λογον.

Τῆς ἀρρήτου σοφίας θεοπτικῶς, ἐξαντλήσας τὸν πλοῦτον τὸν γνωστικόν, πᾶσιν ἐθησαύρισας, ὀρθοδοξίας τὰ νάματα, τῶν μὲν πιστῶν καρδίας, ἐνθέως εὐφραίνοντα, τῶν δὲ ἀπίστων ἀξίως, βυθίζοντα δόγματα· ὅθεν δι' ἀμφοτέρων, εὐσεβείας ἰδρῶσιν, ἐδείχθης ἀήττητος, τῆς Τριάδος ὑπέρμαχος, Ἰωάννη Χρυσόστομε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Ανάλυση ονόματος*

ΙΩΑΝΝΗΣ: (λεξ. εβρ.) = ἡ χάρις καὶ εὐνοία του Θεοῦ (προς τοὺς ἀνθρώπους).

Ἱστορικά στοιχεία ονόματος

- 1) ὁ υἱὸς του ἱερέα Ζαχαρία καὶ τῆς Ελισάβετ, ὁ πρόδρομος καὶ βαπτιστὴς του Ἰησοῦ.
- 2) ὁ υἱὸς του Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης, ἀδελφῆς τῆς Θεοτόκου, ὁ μαθητὴς του Ἰησοῦ καὶ Ευαγγελιστὴς, ἀποθανὼν εἰς βαθύ γήρας ἐν Πάτμῳ.
- 3) Ὁ μέγιστος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ρητόρων Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
- 4) Πλοῖστοι ἄλλοι Ἅγιοι, βασιλεῖς καὶ ἱεράρχαι.

<http://www.saint.gr/4442/saint.aspx>